

Vergunningen Marker Wadden

De publiekrechtelijke 'toestemming' voor het realiseren van Marker Wadden is in twee stappen verkregen. In 2013 is op verzoek van Gemeente Lelystad het 'Bestemmingsplan Marker Wadden' opgesteld en in december 2013 door de Gemeenteraad vastgesteld. Ten behoeve van deze bestemmingsplanprocedures is door RHDHV een planMER en Passende Beoordeling opgesteld. Met het bestemmingsplan is de planologische ruimte geschapen voor het maken van de eilanden en voor de daarvoor benodigde zandwinning. Deze snelle planologische zekerheid heeft bijgedragen aan de voortvarendheid waarmee de projectvoorbereiding daarna heeft plaatsgevonden.

Om tot realisatie over te mogen gaan, waren drie hoofdvergunningen vereist op basis van:

- Waterwet
- Ontgrondingenwet
- Natuurbeschermingswet (nu: Wet Natuurbescherming)

Het projectteam heeft besloten deze hoofdvergunningen zelf aan te vragen en dit niet over te laten aan opdrachtnemer. Het voordeel hiervan is dat tijd werd gewonnen. Immers de aanbestedingsprocedure kon zodoende gelijk oplopen met het aanvragen van de hoofdvergunningen. Voor de Waterwet geldt echter dat RWS geen vergunning aan haarzelf kan afgeven. Daarom is in het kader van de Waterwet gekozen voor de procedure van Projectplan Waterwet, de procedure voor eigen werken van RWS. De drie hoofdvergunningen zijn gecoördineerd aangevraagd en onderbouwd met een projectMER.

Dit bouwen is een proces van vele jaren. Daarom zijn de vergunningen voor een relatief lange looptijd aangevraagd. De vergunningen staan op naam van Rijkswaterstaat. Bij de oplevering en overdracht van de ABCD-eilanden aan Natuurmonumenten zijn de vergunningen niet overgedragen.

Deze worden gebruikt voor de uitbreiding van de Marker Wadden, zie tabel.

Tabel: overzicht gewonnen grondstromen ten gunste van de ABCD-eilanden

	holoceen in m³	Zand in m³	TOTAAL
In MW (ABCD-eilanden)	19.047.023	21.635.069	
elders	-	8.800.000	
Vrije ruimte	5.652.977	664.931	4.988.046

Zoals in het MER beschreven:

Marker Wadden is een project met een combinatie van maatregelen boven en onder water dat een substantiële kwaliteitsverbetering van het ecosysteem dient te bewerkstelligen. Het zichtbare deel (het 'bovenwaterlandschap') zal na verloop van tijd bestaan uit een archipel met slikken, zand- en schelpenbanken, ondiep water, oeverbegroeiingen, moeras en rietland. Om dit te kunnen maken, zal er onder water ook het nodige veranderen. Er worden een of meer geulen gegraven in combinatie met zandwinputten, het 'onderwaterlandschap'. Het materiaal dat hieruit vrijkomt wordt gebruikt voor het maken van het bovenwaterlandschap. De geulen en putten vangen het slib in dat eveneens kan worden gebruikt om de eilanden en de natuur in de archipel te bouwen.

Als uitgangspunt bij de effectbeoordeling in het project-MER voor deze eerste fase wordt een oppervlakte van afgerond 1.000 ha aangehouden. De genoemde hectares betreffen de voetafdruk van het bovenwaterlandschap vanaf de meerbodem, dus inclusief de randzone. Rijkswaterstaat neemt het op zich om in de eerste jaren opdrachtgever voor dit project te zijn.

Projectplan Waterwet

Het Markermeer is rijkswater in beheer bij Rijkswaterstaat. Bij wijziging van waterstaatswerken door of vanwege Rijkswaterstaat moet in de regel op grond van de Waterwet een projectplan worden vastgesteld. Bij de Marker Wadden is dat onder

meer vanwege het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam.

Vergunning Ontgrondingenwet

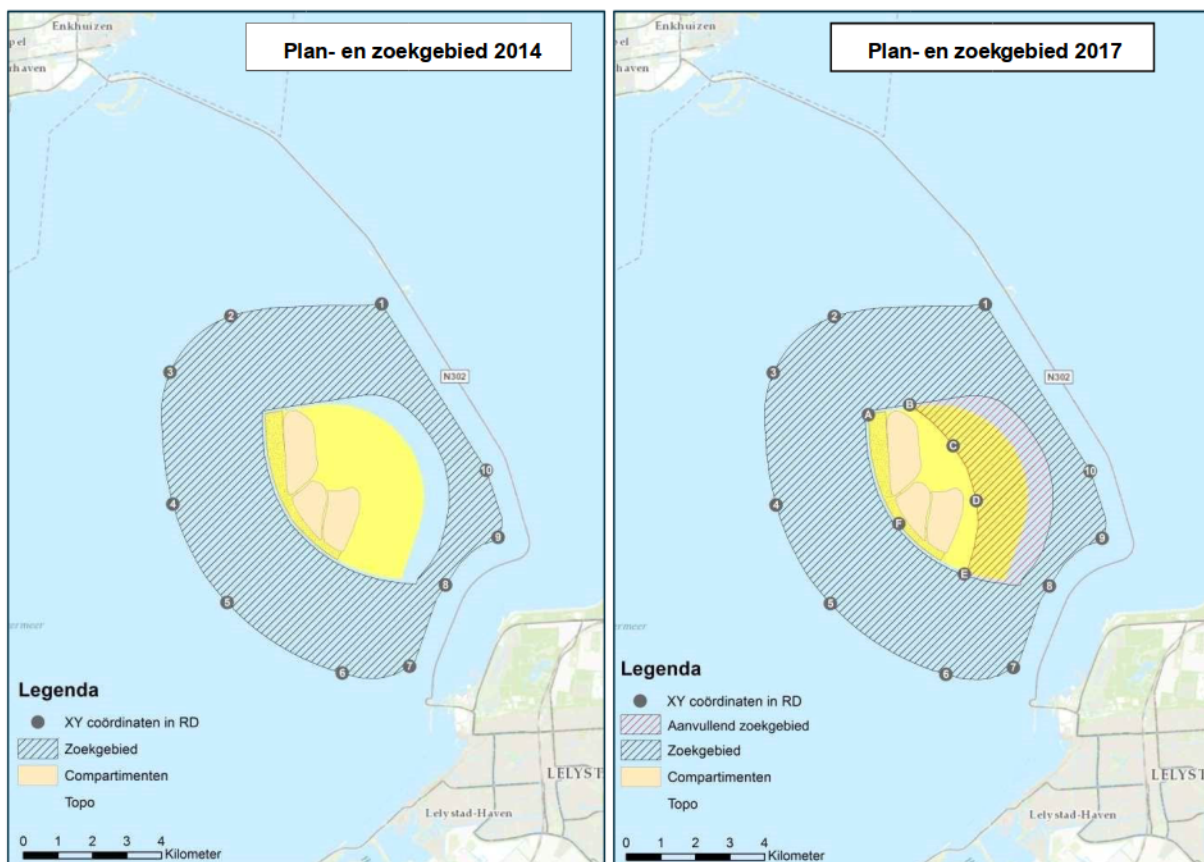
Voor het invangen van slib en bouwen van natuureilanden zijn slibgeulen en zandwinputten nodig. Graven in de Nederlandse (water)bodem mag niet zomaar. De Ontgrondingenwet en de Beleidsregel Ontgrondingen 2010 regelen het ontgraven van gronden en het winnen van zand, grind, klei en andere materialen uit de Nederlandse bodem alsmede hoe de winlocatie moet worden opgeleverd na winning.

Natuurbeschermingsvergunning

Naast een projectplan Waterwet en Ontgrondingvergunning waarvoor het project-MER wordt geschreven moet ook een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aangevraagd worden bij de provincie Flevoland.

Passende Beoordeling

Omdat het project Marker Wadden in het Natura2000-gebied 'Markermeer & IJmeer' ligt en significante effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, is een passende beoordeling uitgevoerd.

Figuur 2-2 : Ligging van het plangebied Marker Wadden met oud (zwart gearceerd) en nieuw zoekgebied (rood gearceerd).
Bron: Royal HaskoningDHV, 2014; Royal HaskoningDHV 2017.

Verruiming vergunningen

Gedurende de uitvoering is een verruiming van de vergunningen aangevraagd, omdat zich kans voordeden om de Marker Wadden te kunnen uitbreiden met D- en E-eilanden.

Voor de aanleg van Marker Wadden wordt tot nu toe gebruik gemaakt van slibgeulen en zandwinputten aan de westzijde van de eilanden. (zie Figuur 1-1). Voor een efficiënte aanleg van de eilanden is het van belang dat de afstand tussen de plaats waar zand en Holoceen materiaal gewonnen wordt en de locatie waar met het materiaal eilanden worden gebouwd, zo klein mogelijk is. Voor het aanleggen van het bovenwaterlandschap is rekening gehouden met een ruim zoekgebied voor locaties voor zandwinning, echter tijdens aanleg blijkt het zoekgebied toch niet optimaal gekozen om efficiënt te kunnen werken. Er wordt een procedure doorlopen om een verruiming van het zoekgebied mogelijk te maken, waarbij de ook de vergunde hoeveelheid (m³ zand en ontgrondingsdieptes) wordt gewijzigd. Zie figuur en tabel.

Daarnaast is een voorschrift bij de vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming gewijzigd, waarbij "De zandwinning wordt toegestaan voor de ontwikkeling en realisatie van Marker Wadden", zodat een extra impuls kan worden gegeven aan de ontwikkeling en realisatie van Marker Wadden. Om deze impuls financieel haalbaar te maken, dient het onderliggende zand vermarkt te kunnen worden, waarbij het te vermarkten zand ten gunste komt van project Marker Wadden.

Tabel: Uitgangspunten verruiming zandwinning

Situatie vergunning	Vergunde situatie (2014)	Verruimde situatie (2017)
Aantal putten	6	6
Ligging putten	Binnen het aangegeven zoekgebied (zie figuur 1.2)	Binnen de buitencontouren van het vergunde zoekgebied maar in het deel dat geen onderdeel uitmaakt van het vergunde zoekgebied (zie figuur 1.1 en 1.2)
Totale oppervlakte (ha) maximaal	120 ha tot 40 meter diep (excl. roerdiepte) 500 ha tot 12 meter diep (slibgeul)	120 ha tot 40 meter diep (excl. roerdiepte) 500 ha waarvan: 300 ha tot 26 meter diep, 200 ha tot 12 meter diep (slibgeul)
Totale hoeveelheden (m ³) maximaal	Afgerond: 20 mln m ³ zand en 20 mln m ³ holoceen (uitgangspunt MER), totaal 40 mln m ³ grond 25 mln m ³ zand en 25 mln m ³ holoceen (uitgangspunt Passende Beoordeling max bandbreedte); totaal 50 miljoen m ³ grond	Afgerond: 23,5 mln m ³ zand en 23,5 mln m ³ holoceen; totaal 47 miljoen m ³ grond